

ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Орест Лесько

Львівський державний інститут фізичної культури

Вступ. Останнім часом почали частіше з'являтися роботи, в яких досліджують дітей з психофізичними вадами. До цієї групи також належать діти із затримкою психічного розвитку (ЗПР). Професор Т.П. Вісковатова визначає затримку психічного розвитку як явище, що відображає особливості розвитку цих дітей, суть якого полягає в незрілості структур мозку, а виявом є перебіг формування психічних функцій, що відрізняються від норми і патології. Ця відмінність – уповільнення процесу розвитку за можливості його активізації [2].

Велику частку неповноправних осіб складають молодші школярі із ЗПР. Кількість таких дітей на фоні загального погіршення дитячого здоров'я дедалі зростає. За останніми даними такі діти складають 12-18 % від загальної кількості тих, які вступають до першого класу загальноосвітньої школи [2, 4]. Психічний компонент цих дітей є більш досліджений ніж фізичний.

Мета. Порівняти фізичний розвиток здорових молодших школярів та їх однолітків із ЗПР.

Організація та методика дослідження. В дослідженнях фізичного розвитку приймали участь 79 школярів із ЗПР на базі навчально-реабілітаційного центру інтенсивної педагогічної корекції "Мрія" м. Львова та 94 школярі із загальноосвітньої школи. З 79 дітей із ЗПР 7 річних – 25, 8 річних – 28 і 9 річних – 26 школярів; із загальноосвітньої школи з 94 дітей 7 річних – 32, 8 річних – 30 і 9 річних – 32 школяра. Для дослідження застосовувалася методика А.В. Ставицької і Г.І. Арон [5].

Фізичний розвиток – це інтегральний показник здоров'я. Характеристика фізичного розвитку молодших школярів властива для всіх етапів онтогенезу. Важливими є співвідношення трьох основних розмірів тіла: довжини і маси тіла, обводу грудної клітки [1].

Результати дослідження та їх обговорення. Результати обстеження фізичного розвитку молодших школярів із ЗПР та здорових однолітків, а саме: довжини і маси тіла, обводу грудної клітки, представлені на рис. 1-3.

Одним із основних і стабільних показників фізичного розвитку є довжина тіла. Вона на відміну від інших показників меншою мірою залежить від впливу різноманітних чинників зовнішнього середовища.

З рис. 1 видно, що дівчатка і хлопчики із ЗПР молодших класів відстають за показниками довжини тіла від здорових однолітків ($P < 0,01$, $P < 0,05$). Спостерігається відставання дівчаток молодших класів із ЗПР у довжині тіла на 4% і у хлопчиків – на 6%.

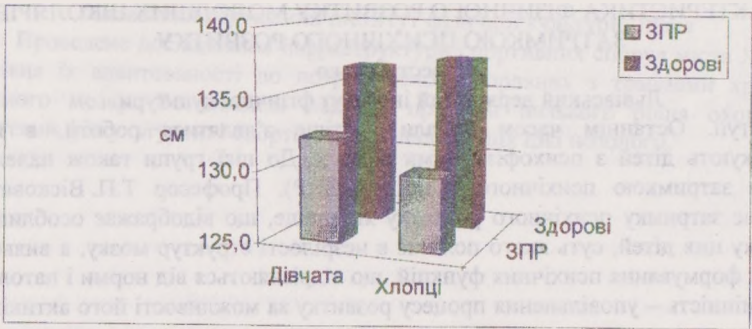

Рис. 1 Довжина тіла молодших школярів 7-9 років

Маса тіла на відміну від довжини тіла залежна від впливу різноманітних чинників, а особливо від рухової активності та харчування.

Як видно з діаграми на рис. 2 маса тіла молодших школярів загальноосвітньої школи переважає однолітків із ЗПР. Дівчатка і хлопчики із ЗПР молодших класів відстають від здорових однолітків на 10% і 12% відповідно ($P < 0,01$, $P < 0,01$).

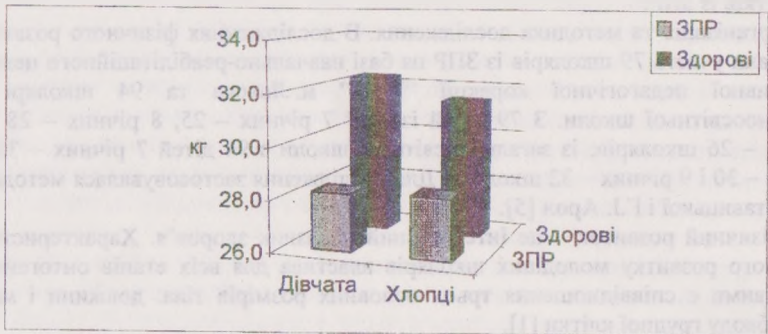

Рис. 2 Маса тіла молодших школярів 7-9 років

Як свідчать дані досліджень одночасно із збільшенням довжини і маси тіла відповідно збільшується обвід грудної клітки [3].

Показники обводу грудної клітки (рис. 3) молодших школярів загальноосвітньої школи переважають одноліток із ЗПР. Дівчатка на 4% і хлопчики на 2% ($P < 0,01$, $P < 0,05$). Даний матеріал свідчить про те, що молодші школярі із загальноосвітньої школи у всіх вікових групах мають кращі показники в обводі грудної клітки, ніж їх однолітки із ЗПР (особливо дівчатка).

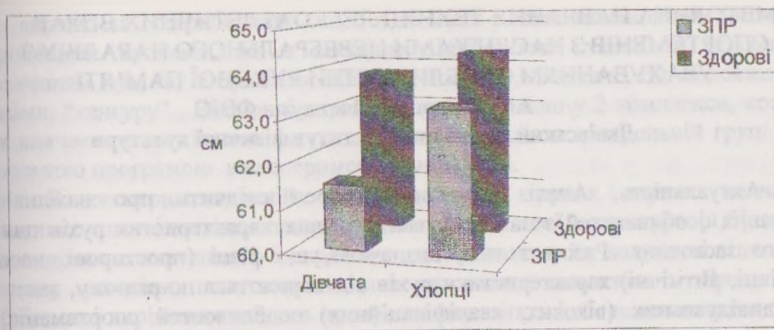

Рис. 3 Об'єм грудної клітки молодших школярів 7-9 років

Висновки. 1. У дітей із ЗПР має місце відставання у фізичному розвитку. 2. Затримка психічного розвитку обумовлює відставання фізичного розвитку у 7-9 річних школярів із ЗПР.

Література

1. Булгакова Н.Ж., Чеботарев И.В. Возрастные закономерности физического развития, определяющие содержания занятий физическими упражнениями // Человек, здоровье, физическая культура и спорт в изменяющемся мире: Мат. VII науч. конф. по проблеме физ. воспитания учащихся. – Коломна, 1997. – 203 с.
2. Вісковатова Т.П. Проблема генезу діагностики і психолого-педагогічної корекції затримки психічного розвитку в дітей: Автореф. дис...д-ра психол. наук: 19.00.08. – К., 1997. – 39 с.
3. Дубогай А.Д., Шаповалова В.А., Мигулева В.Г. Физическое развитие как показатель функциональных и двигательных возможностей детей младшего школьного возраста // Медицинские проблемы физической культуры. – К: Здоров'я. – 1984. – Вып. 9. – С. 13-18.
4. Ілляшенко Т.Д. Хто вони – ті, що не встигають?// Початкова школа. – 1999. – № 2. – С. 27 – 30. – № 3. – С. 25 – 29
5. Ставицкая А.Б., Арон Д.М. Методика исследования физического развития детей и подростков. – Москва: Медгиз, 1959. – 74 с.

ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

Орест Лесько

Львівський державний інститут фізичної культури

В даній роботі проведений порівняльний аналіз фізичного розвитку 7-9 річних школярів із загальноосвітньої школи та їх однолітків із затримкою психічного розвитку на базі навчально-реабілітаційного центру інтенсивної педагогічної корекції «Мрія» м. Львова.